

पूर्वहितन und पूर्वहितन (von पूर्वहि, loc. von पूर्वाह्न) adj. = पूर्वाह्न-
तन P. 8, 3, 17, Sch.; vgl. P. 4, 3, 24.

पूर्विक in स्त्रीपूर्विक früher Weib gewesen MBh. 5, 7553 wohl fehler-
haft für पूर्वक. Nach Vajr. 152 bedeutet पूर्विक früher gemacht, —
eingeladen.

पूर्विण adj. in der Stelle: परेतन पितरः सोम्यासो गम्होरेभिः पथिभिः
पूर्विणोभिः Âcv. Ça. 2, 7. Wohl aus älterm पूर्व्यभिः entstanden.

पूर्विन् (von पूर्व) adj. von den Vorfahren herrührend, von ihnen ge-
macht P. 4, 4, 133. पथिभिः Sch. der früher Etwas gethan hat P. 5, 2, 86.
अपूर्विणा न कर्तव्यं कर्म लेखि विगर्हितम् कृतपूर्वं तु त्यजतो मकान्धर्म
इति श्रुतिः || MBh. 12, 10796. Am Ende eines comp. P. 5, 2, 87. कृत°, मु-
क्त° der früher gemacht —, — gegessen hat; mit dem acc. 2, 3, 65, Sch.
स्त्री° früher Weib gewesen MBh. 5, 7547. — Vgl. दश°.

पूर्विनेष्ट adj. SV. I, 4, 2, 2 falsche Lesart; vgl. denselben Vers VS. 5, 8.
पूर्वी s. u. पुरु.

पूर्वेणि (von पूर्व) adj. von den Vorfahren herrührend, von ihnen ge-
macht P. 4, 4, 133. पथिभिः Sch.

पूर्वेण (instr. von पूर्व) adv. praep. vorn, vorn an, vor, im Osten von
(Gegens. अपरेणा); mit dem acc. P. 5, 3, 35, Sch. Vop. 7, 105. Çat. Ba.
1, 7, 4, 12. Kîrj. Ça. 3, 4, 7. 7, 8. 4, 14, 2, 5, 3, 20. 17, 2, 11. पूषम् 6, 10, 4.
शालां पूर्वेण तिष्ठन् 7, 2, 33. 15, 5, 1. Âcv. Ça. 1, 1, 5, 7. R. Goan. 2, 70,
12. mit dem gen. MBh. 3, 6051. Mîrk. P. 57, 59. ततः पू° im Osten da-
von MBh. 6, 417.

पूर्वेतर (पूर्व + इतर) adj. f. श्री westlich H. c. 29.

पूर्वेयुस् (पूर्व, loc. von पूर्व, + युस्) adv. Tags zuvor, gestern (Gegens.
उत्तरेयुस्, उत्तरमहः, अपरेयुस्) P. 5, 3, 22. Vop. 7, 103. AK. 3, 5, 21. Trik.
3, 3, 467. TBa. 1, 3, 40. 1. °युरिध्मा बर्हिः करोति 3, 2, 2. 1. TS. 2, 5, 2, 6.
°युः प्रकामत्युत्तरेयुर्यतिष्ठते 5, 2, 4, 7. Ait. Br. 2, 20. 3, 15. Âcv. Ça.
2, 4. Çat. Br. 2, 4, 4, 7. 5, 1, 2, 15. °युर्दुग्ध 11, 1, 4, 1. 3. Çāṇḍ. Ça. 3, 18,
22. M. 3, 187. Jāṇ. 1, 225 (am Vormittag STENZLER). Hariv. 7153. Çāṇ.
98, 14. früh am Morgen (प्रातर, प्रभाते) Trik. H. an. 7, 59. Med. avj. 84.
= धर्महि und धर्मवासे H. an. Med.

पूर्वेषुकामशमी (पूर्व + इ°, N. pr. eines Grāma) f. Sch. zu P. 2, 1, 50.
6, 2, 103. 7, 3, 14. Davon adj. पूर्वेषुकामशम Sch. zu P. 4, 2, 107. 7, 3, 14.

पूर्वातर (पूर्व + उ°) adj. f. श्री 1) nordöstlich P. 2, 2, 26, Sch. MBh. 3,
5376. Mîrk. P. 58, 53. 79. — 2) du. der vorangehende und nachfolgende:
पूर्वातरयोरुत्तरस्य VS. Pañ. 1, 145. °सूत्रयोः P. 1, 4, 106, Sch.

पूर्वोत्पन्न (पूर्व + उ°) adj. früher dagewesen; davon nom. abstr. °त्व n.
= पूर्वभाव Baisaṇ. 122.

पूर्व्य, selten पूर्व्य (von पूर्व) ved. adj. Kîc. zu P. 5, 4, 30. = पूर्वः कृत
P. 4, 4, 133. 1) vorherig, bisherig, alt (Gegens. नवीयस्, नूतन) Naigh. 3,
27. पथ्याः RV. 1, 35, 11. 3, 31, 6. कर्माणि 1, 61, 13. 117, 4. 2, 11, 6. अयस्
4, 41, 7. गिरः 6, 44, 13. वयस् 3, 10, 5. नाभि 4, 44, 5. केतारं यज्ञेषु पूर्व्य
हवामहे 5, 20, 3. दश तिपः पूर्व्य सीमजोजनन् 3, 23, 3. कवयः 7, 76, 4. 5,
55, 8. 8, 39, 3. 9, 6, 3. अस्म्य चिच्छिद्यत्पूर्व्याणि 2, 20, 5. AV. 7, 21, 1.
Çāṇḍ. Ça. 5, 10, 32. Çvatîçv. Up. 2, 7. — 2) vorhergehend, der erste:
इन्द्रो नो अयस् पूर्व्यः पपीयात् RV. 6, 37, 2. 8, 27, 3. 19, 2. 52, 1. वज्रेषु 22,
1. RV. Pañ. 6, 1. der erste so v. a. der nächste: धने RV. 1, 132, 1. vor-

züglich: ब्रह्मन् RV. 10, 13, 1. वसु 49, 1. Ross Çat. 1 a. 13, 4, 2, 1 (Comm.
jung). — 3) पूर्व्यम् adv. zuvor, zuerst, längst, bisher: आविर्भुवत्समा पूर्व्य
तै RV. 4, 16, 8. 8, 22, 6. रुद्रा गृणात् पूर्व्य 3, 7. — Vgl. अ°.

पूर्व्यस्तुति (पूर् + स्तु°) f. vorzüglicher Preis: इयं वीमस्य मन्मन् इन्द्रा-
मी पूर्व्यस्तुतिः (अज्ञनि) RV. 7, 94, 1. 8, 24, 17. 35, 19.

पूल, पूलति und पूलयति aufhäufen Dhātup. 15, 21. 32, 93.

पूल Bündel, Büschel: दर्भ° Schol. zu Kîrj. Ça. 5, 5, 8. तृणा° Mnd. I.
85. — Vgl. तृणपूली.

पूलाक m. dass.: तृणा° Schol. zu Kîrj. Ça. 221, 1 v. u. 226, 16. 20. 429,
2. 1001, 10. H. an. 3, 643. Med. n. 72. H. an. 3, 643.

पूलाक gaṇa पलाशादि zu P. 4, 3, 141. — Vgl. पौलाक.

पूलास gaṇa सैकलादि zu P. 4, 2, 75; vgl. गोपालधानी° (v. l. गोपा-
लिधान°), स्थूल° und पूलासकुरपड (v. l. पूलासकारपड) im gaṇa राश-
दत्तादि zu P. 2, 2, 31.

पूलिका f. eine Art Gebäck H. 398. — Vgl. पूरिका, पोलिका, पौलि.

पूत्य n. ein eingeschrumpftes oder taubes Fruchtkorn Kauç. 26. 30.
75. 76. AV. 14, 2, 63. — Vgl. पुलाक.

पूष्, पूषति = 1. पुष् Dhātup. 17, 21.

पूष (von पुष्) 1) m. eine Art Maulbeerbaum AK. 2, 4, 2, 22. — 2) f.
श्री Bez. der 5ten Kalā des Mondes Brahma-P. in Verz. d. Oxf. H. 18, 6, 24.

पूषक m. = पूष 1. Riéan. im ÇKDa.

पूषण 1) m. parox. Nebenform zu पूषन् RV. 10, 5, 5. 93, 4. — 2) f. श्री
N. einer der Mütter im Gefolge des Skanda MBh. 9, 2638.

पूषणैत् adj. von Pūshan begleitet RV. 1, 82, 6. 142, 12. 3, 52, 7. 54,
12. VS. 28, 27. Ait. Br. 2, 24.

पूषदन्तर (पूषन्-द° + ऋ) m. Bein. Çiva's (der Pūshan die Zähne
nahm) H. 200, Sch.

पूषध m. N. pr. eines Sohnes des Manu Mîrk. P. 111, 5. 112, 1. 7.
Wohl nur Druckfehler für पूषध.

पूषन् (von 1. पुष्) Uṇādis. 1, 158. m. P. 6, 2, 142. Siddh. K. 241, a. 14.
parox. Uóéval. in den starken Casus (mit Ausnahme des nom. sg.)
wird der Vocal nicht verlängert (aber पूषणम् Mîrk. P. 109, 64), wohl
aber im nom. acc. pl. neutr. eines adj. comp. P. 6, 4, 12. Vop. 3, 111. 113.
Name eines vedischen Gottes, welcher ein Hüter und Mehrer der Heerden
पशुपा) und des menschlichen Besitzes überhaupt ist (पुष्टिभर) RV. 6,
48, 15. als Hirt den Ochsenstachel trägt (53, 8. 9) und mit Ziegen (अज्ञा-
स्य) fährt. Seinem Wesen nach ein Sonnengenius, überschaut er Al-
les, ist ein Geleitsmann auf Wegen und Reisen (1, 42, 1. 10, 17, 6. 59,
7. 85, 26. AV. 6, 73, 3) und zur anderen Welt (पयस्पाति, प्रपथ्या) RV. 10,
17, 3. 20. AV. 16, 9, 2. 18, 2, 53. heisst Buhle seiner Schwester, der Sūrjā,
RV. 6, 53, 4. 5. 58, 4. wirkt beim Umschwung von Tag und Nacht 1,
23, 13 — 15. theilt sich mit Soma, als Mond, in die Hut der Geschöpfe
(सोमापूषणो) 2, 40, 1. fgg. Er wird neben den verschiedensten Göttern
angerufen, besonders häufig neben Indra (इन्द्रापूषणो 1, 102, 2. 7, 35, 1)
und Bhaga (4, 30, 24. 5, 41, 4. 46, 2. 10, 125, 2; vgl. Çat. Ba. 11, 4, 2, 3.
Kîrj. Ça. 5, 13, 1). Seine bemerkenswertheiten Epitheta sind ausser
den oben angeführten: आघणि, कपर्दिन्, करम्माद्, दम् दस्म दस्मवर्ध-
स्, नराशीस (RV. 1, 106, 4. 10, 64, 5, wonach u. d. W. zu ergänzen ist),